Gwarancje dla młodzieży

Monika Bryk-Mosiądz

22 kwietnia 2013 r. Rada Europejska przyjęła zalecenie w sprawie ustanowienia Gwarancji dla młodzieży w związku z tym od początku 2014 r. państwa członkowskie zostały zobowiązane do wdrożenia Gwarancji. W dniu 30 października 2020 r. na szczeblu UE przyjęto zalecenie w sprawie wzmocnionej Gwarancji dla młodzieży, które zastąpiło poprzednie zalecenie. We współpracy z realizatorami programu Gwarancje dla młodzieży oraz członkami Zespołu monitorującego Gwarancje dla młodzieży opracowano aktualizację Planu realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce. 1 sierpnia 2022 r. Minister Rodziny i Polityki społecznej zatwierdził "Aktualizację Planu realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce". Zaktualizowany Plan zawiera diagnozę sytuacji młodych ludzi poniżej 30 roku życia na rynku pracy, analizę dotychczasowych efektów GdM w Polsce, a także opis nowych rozwiązań. Program nadal będzie realizowany zarówno ze środków krajowych (Fundusz Pracy), jak i przy udziale środków pochodzących z budżetu UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS +).

Adresaci Gwarancji dla młodzieży.

Adresatami zaktualizowanej Gwarancji dla młodzieży są osoby młode, znajdujące się w czterech podgrupach:

1. osoby w wieku 15-17 lat przedwcześnie kończące naukę lub zaniedbujące obowiązek szkolny /nauki;
2. osoby w wieku 18-29 lat:

- zarejestrowane jako bezrobotne;
- pozostające poza zatrudnieniem, edukacją i szkoleniem (NEET);
- będące bezrobotnymi oraz poszukującymi pracy absolwentami szkół i uczelni;

3. osoby które opuściły pieczę zastępczą;
4. kobiety poniżej 30 r.ż. wychowujące dzieci.

Nowa edycja Gwarancji dla młodzieży opiera się głównie na dobrych praktykach i układzie instytucjonalnym sprawdzonym w poprzedniej edycji programu. W związku z tym realizatorami będą nadal urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy i Bank Gospodarstwa Krajowego. Główne zmiany wobec poprzedniej edycji dotyczą nowych zasad horyzontalnych programu, kładących nacisk na:

1. ocenę i wzmocnienie umiejętności cyfrowych osób młodych,
2. powiązanie ofert wsparcia z potrzebami transformacji cyfrowej i zielonej,
3. zapewnienie wysokiej jakości ofert dla osób młodych,
4. pogłębione zindywidualizowane podejście i aktywne docieranie z ofertą wsparcia do osób młodych.

Częścią dokumentu jest „Plan komunikacji i dotarcia do adresatów programu Gwarancje dla młodzieży" – opracowany m.in. na podstawie wniosków z prac grupy roboczej utworzonej przy Zespole monitorującym Gwarancje dla młodzieży i skupiającej przedstawicieli środowisk młodzieżowych.

W przypadku wsparcia udzielanego przez powiatowe urzędy pracy zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy punkt startu dla uzyskania wsparcia w ramach GdM – czyli okres czterech miesięcy - dla osób do 25 roku życia jest liczony od dnia rejestracji w powiatowym urzędzie pracy osoby młodej jako bezrobotnej (lub poszukującej pracy w przypadku osoby z niepełnosprawnością niepozostającej w zatrudnieniu).
Zgodnie z Planem realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce w przypadku projektów powiatowych urzędów pracy okres czterech miesięcy, w którym osoba młoda poniżej 30 r. ż. ma mieć zapewnioną ofertę zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu, stażu lub inną formę pomocy prowadzącą do aktywizacji zawodowej jest liczony od dnia przystąpienia danej osoby do projektu. Udział poprzedzony jest oceną umiejętności cyfrowych oraz w razie potrzeby uzupełnieniem poziomu kompetencji. Wsparcie w postaci szkoleń i staży prowadzących do uzyskania kwalifikacji i podjęcia zatrudnienia realizowane jest na podstawie regionalnej/lokalnej diagnozy rynku pracy, przy czym priorytetowo kierowane jest w obszarach takich jak:
- umiejętności cyfrowe, umiejętności niezbędne z punktu widzenia Inteligentnych specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego, umiejętności niezbędne do pracy w sektorze zielonej gospodarki, umiejętności niezbędne w zawodach związanych z usługami zdrowotnymi i opiekuńczymi.

Powiatowe urzędy pracy realizują „Gwarancję dla młodzieży" w oparciu o instrumenty i usługi rynku pracy wskazane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy m.in. staże, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia, bony (zatrudnieniowe, na zasiedlenie, stażowe, szkoleniowe).